

EL DOCUMENT DEL MES

NOVEMBRE 2016 –
Núm. 47

Aquest mes us presentem una publicació de l'hemeroteca de l'Arxiu Municipal. La publicació és el "Montgròs: Periodich Setmanal", i el fet a destacar no és el diari en si mateix, sinó l'ús que se'n pot extreure de les fonts d'hemeroteca.

Sovint relacionem la recerca històrica amb els arxius, ja que aquests contenen fons documentals dels productors, de molts fets a investigar, per això els hi donem més fiabilitat que qualsevol altra font de recerca. Però també cal recalcar, que en ocasions les fonts d'arxiu han desaparegut i no tenim més remei que adreçar-nos a altre tipus de documents, com són la bibliografia o els fons d'hemeroteca.

El material d'hemeroteca contemporani al període investigat, ens pot donar un altre punt de vista dels fets, una visió més àmplia, sobre tot si podem consultar diferents opinions. Destacar la importància del material audiovisual en la recerca històrica, no només per les imatges que ens pot oferir sinó per l'opinió que en elles s'amaga.

Dades de document

Àrea d'identificació

Codi de referència: CAT AMSPR 14.6 Hemeroteca.

Nivell de descripció: Unitat documental simple

Títol: Montgròs: periodich setmanal.

Data: 18 d'agost de 1910 a 20 de febrer de 1913.

Volum i suport: 2 volums enquadernats de 250x 347 mm.

Àrea de context:

Nom del productor(s): Josep Roig i Piera (director i fundador).

Història del productor(s): Josep Roig i Piera va néixer a Ribes el 6 de gener de 1894 i morí a Barcelona el 24 d'agost de 1945. Fou químic i professor de català. Involucrat en la premsa ribetana, sobre tot El Castell de Ribes, el periòdic amb més llarga vida. Tal i com el defineix en Josep Lluís Palacios a "Sant Pere de Ribes: Recull d'informació sobre el municipi" fou activista i dinamitzador sociocultural, recordat també per col·locar els comptadors de l'aigua a Ribes.

Àrea de contingut i estructura

Abast i contingut: Diari setmanal d'àmbit municipal amb seccions literàries, comercials, notícies locals, sessions de l'Ajuntament i anuncis

Informació sobre avaluació, tria i eliminació: Documentació de conservació permanent en aplicació de la Llei 9/1993 de patrimoni cultural català i de la 16/1985 del Patrimonio Histórico Español.

Àrea de condicions d'accés i ús

Condicions d'accés: Documentació de lliure accés.

Condicions de reproducció: Lliure.

Llengües i escriptures dels documents: Català.

Instruments de descripció: Inventari elaborat per Laura Tomàs Sánchez i Jesús Castillo Prado. Inventari amb caràcter intern, en suport electrònic, no consultable pels usuaris de l'arxiu.

Àrea de control de la descripció

Autoria i data: Laura Tomàs Sánchez, 21 d'octubre de 2016.

Regles o convencions: Norma de descripció Arxivística de Catalunya (NODAC). Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció general d'arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya, 2007.

MONTGRÓS

PERIÓDICH SETMANAL

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
Catalunya, un trimestre . . . 1'50 ptes.
id. un any 6'00 »
Fora, un any 7'00 »

Redacció y Administració:

CARRER MAJOR, NÚM. 9.

No's retornan els originals.
Dels treballs que's publiquin ne son responsables els seus autors.

CLAU D'UN PROBLEMA

II

No n'hi ha prou ab que als obrers se'ls fassi «bons» y fins arribin á serho, pera armonisar l'estat social y resoldrer el gran problema. Si'ls obrers son bons, y no ho fossin els amos, la qüestió quedaria en, peu del mateix modo. En una rahó social ó companyia, com ho ve á esser la relació d'amo y treballador, en la que, si aquell hi posa son capital, aquest hi porta'l concurs de son treball tan digne d'aténdrers com el mateix capital; si l'un es bó, honrat y procedeix de bona fe, mentres l'altre, arrastrat per ses mesquines y egoistes ambicions, explota les bones qualitats del company, per forsa han de venir topades, disputes y conflictes: lo mateix que avuy plorém.

Per aixó deya nostre Balmes además: «Feulos bé als obrers». Es aquesta segona part un avís qu'ell dirigia sobre tot als amos. Si l'amo comensa per no tenir conciencia, y res li fa la procedencia de sos rendiments, ab tal que'l balans sigui més pingüe y més crescut cada any, y mira als seus treballadors com altres tantes màquines qu'ell té dret á explotar, y no's preocupa de les necessitats tan individuals com de familia dels mateixos, aquest amo no fa bé als seus treballadors, sino que, per el contrari, els fa molt mal, y dona lloch als conflictes y vagues desastroses per uns y altres.

Es necessari que'ls amos vegin en sos treballadors altres tants consocis de sa casa, sense'ls quals no portarían á cap sa empresa ó negoci. Aixís es que jamay deuen ferlos víctimes de sa cobdicia, sino més bé esclaus de son cor paternal y generós. Quánts conflictes s'evitarien si'ls amos sacrificuessin el tant per cent desmesurat, que persegueixen y á voltes obtenen, en aras del augment de jornal del obrer! Quín obrer no beneiria al amo, si'l vegés preocupat pera subvenir les necessitats de sa familia? Ja n'hi ha per desgracia cors malmesos per lo verí de certes propagandes, que odian hasta un favor, si vé del amo. Però son poch, y á aquestos tals se'ls desarma, posant en práctica alló que diu el mateix Balmes: «Hi ha que ofegar el mal ab l'abundancia del bé».

Ja's poden inventar teories y sistemes; ja pot passar per nostres pobles el quefe del socialisme més aixirit espanyol propagant com á salvació la destrucció del capital y excitant á tota violencia pera lograrho. Mentres no'l vegi despéndrers de lo seu pera remeyar el malestar del obrer y llur familia, diré que enmaranya la qüestió y aumenta la desgracia del que ja es miserable.

Donguin voltes, cambihin els noms y fassin lo que vulguin, que'l pavorós problema no's resoldrá més que ab principis de caritat y de justicia; y d'aytals principis n'es autora y defensora l'escola d'en Balmes, que vol «fer bons als obrers y ferlos bé», es dir, vol bons als amos y

als treballadors. Ab bondat en uns y altres, Barcelona, Sabadell y tot lo món treballador viuria en pau. El problema no existiria.

J. DEL PLA DE B.

SOM AL SIGLE XX?

Per lo que veyém en los calendaris, periódichs y papers públichs y privats, etzétera, no podém duptar qu'hem comensat ja fa uns quants anys lo sigle xx, y per lo tant s'haurien de tirar á la gollia tots los sistemes ó rutines que la experiencia de tants sigles passats ens senyala com de retrás ó enderreriment, tant en les qüestions polítiques com socials, es dir, que fora molt del cas que'ls homes de talent donguessin una mirada á la historia de tots els pobles y formessin d'aquest estudi un criteri ben clar y concís pera que les nacions no's trobessin d'aquí endevant en tenir que presenciar quadros tant tristos y repugnants com el que s'ha desenrotllat aquestos días en nostra vehina nació lusitana.

No hi ha pas dupte que son escenes veritablement tristes y repugnants las de veurer acampar triomfant per los carrers y plasses de una ciutat la mort y la destrucció ab lo fi no més de probar si cambiant l'administració ó'ls administradors d'una nació, aquesta anirá millor, es dir, portar al sacrifici uns quants centenars de víctimes per fer una prova

purament, perquè al fi y al cap veiem pobles que hi regna l'ordre, l'administració y la vera llibertat, essent uns governats per presidents y altres per reys ó emperadors, y aixó prova, parlant clá y catalá, que'l nom no fa la cosa.

No hi ha pas dupte que'l cambi de regisme per evolució sembla impossible de portar á cap, pero si per un moment poguessim traure al home les passions polítiques y convéncer als que están acostumats á *xupar la breva* de que treballant en qualsevol altre ofici també's podrien guanyar la vida, tal vegada ab més desahogo y tranquil·litat, aquestos cambis se farien sens costar als pobles lo més petit trastorn y podríam dir que la civilització havia donat un gran pas.

Quín viurer més felís serà'l día en que les armes de foch, les destrals y la teya, no servissin més que per anar á cassar, esporgar y anar á buscar... caragols!

GORI.

Que'ls petits vinguin ab Mi...

Are fa poch, pel mes d'Agost, aparegué en les revistes oficials del Vaticá un Decret que es dels cridats á mouer un poch de fressa entre'ls catòlics. Se tracta de la Primera Comunió dels nens y nenes, precisant l'edat en que han de rébre-la. No creyém fora de lloch fer aquí un petit extracte del mateix, acompanyantlo avans d'unes quantes reflexions que li servirán de preámbul.

Tots ens recordém d'aquell día nefable, centre dels desitjos de nostra infancia. Cada hù té ben marcades en el cor les circumstàncies que l'acompanyaren, que si á voltes pels demés eren ben senzilles y potser ridícules, ningú negará que ben sovint aquells recorts núen el cor de tendresa y, tot estrenyent el coll per l'emoció, fan anyorar aquelles hores tant felisses que temps ha que volen. Pero de segur que lo que nosaltres no vegerem, are ho palpém de sobres. Perque també se'n fan are cada any de Primeres Comunions, com allavors. Mes, joh tristesa! Quántes vegades fa pena contemplar als qui s'hi preparen! Aquelles cares radiant de candidesa ben poch se topen; aquelles mirades boy ja no son espill d'un cor ignocent, sino més bé revelen que l'alenada fatídica ha entelat la incomparable blancor d'una ànima verge. No es exagerat aixó; basta ficsarshi. Mireu per les ciutats y viles als noys ó noyes evidentment de baixa edat, y digueume lo que deixen llurs

cares y posats. Y aixó sense escoltarlos; perquè ¡ay si ho feu! prou se vos desvanixerá tot seguit qualsevol dupte que'n tingueu; y cuidado que per grans que sigueu, no vos avergonyeixin ab llur precocitat.

Donchs, precisament tenint en compte aquesta precocitat que arreu trovém tant desenrotllada en les generacions que pujen, el Pare Pius X ha volgut anar en socors de la mateixa infancia preparant l'única salvaguarda contra sa dissolució. Ell fa memoria de la predilecció que sempre el Crist mostrá pels infants, y cóm ells tenien lloch de preferencia en el seu cor, retreyent alguns fets evangélics que dolsament y ab eloqüencia ho fan veurer. L'Església seguí la mateixa inclinació del seu Mestre, y en els primers temps, ja al ser batejats els petits combregaven posantlos el sacerdot á la boca el dit mullat en el cálzer consagrat y les partícules de les hosties eren també pera ells.

Vingueren després cambis en la disciplina eclesiàstica y sobre tot variis abusos que obligaren á sospéndres tals costums; y á forsa de temps, sense que per qui correspongui s'hagi donat ordre semblant, hem arribat á veurer l'augusta cerimonia de la Primera Comunió dilatar-se fins als dotze y hasta catorze anys; semblant que's tinga empenyo en apartarne als petits tant com se pot; y quan no, convertir l'acte més sublim y solemne de la vida en una mera ostentació de vanitat y funesta exhibició de gracies incipientes. Aixís l'home á l'entrada del període més difícil de la vida, se trova desarmat d'aquella armadura misteriosa que'l preserva de rellicsades fatals, pensin com vulguin els esprits forts dels temps que som.

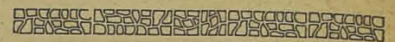
Conseqüencia de tot aixó ha sigut la determinació de Sa Santetat de fer que la Primera Comunió s'adelanti quant se pugui, que si á l'edat del discerniment ja portém als nens y nenes á confessar, sia també aquesta edat la de portarlos á combregar; de manera, que semblant acte, el de més transcendencia en la vida cristiana, dongui al infant una roca ferma ahont posar el peu y d'allá estant comensar á entreveurer encare que en enigma, els esculls que es precís evitar rodant pels mars de la vida.

No creguin els pares de familia y els preceptors que en els plans del Sant Pare hi hagi exageracions, perquè prou que la palpen ells mateixos cada día la necessitat d'un refors en les tendres ànimes que'ls son confiades, y que de vegades per desgracia quan s'aplica dit refors ja no hi arriba á temps, jeyent aquell

cor encare tendre en la platja com barca desballestada y rebatuda crudelment contra les roques.

Vetllém pels petits; mirémnosels com joyes de preu que hem de guardar de l'enemich, com encárrechs que un dia hem de retornar; y fem que per nostra part no hi falti el concurs pera ferlos l'ànima forta, viril, fermament cristiana. Y aquesta forsa, obehint sense recansa y prescindint ab bon criteri de les corrents ja massa arrelades de nostres temps, l'assolirán adelantant d'uns quants anys llur Primera Comunió, fent que Aquell enamorat de l'ignocencia se rebegi á son pler en les ànimes encare pures de nostres infants.

MAGI.

DE LA SETMANA

Desde el día 6 del corrent, que les Corts lligatives d'Espanya han inaugurat un nou període funcional.

Tant al Congrés com al Senat, el president dels ministres de la Corona, senyor Canalejas, ha manifestat, ab gran vehemencia, el criteri del Govern en les qüestions que podríam dir de caràcter social, económic y religió d'Espanya.

En la part social, apesar de reconéixer alguna possible eficacia en algún dels extrems que integran el pensament del Govern, creyém molt difícil que's logrin gran resultats positius, donats els aspectes á que nostres governants contrauen aqueixes qüestions y els medis en que prácticament s'inspiran. Els fets ens ho están ja demostrant palesament tots los dies.

Referent als assumptos económichs y á les reformes, algunes d'elles de verdadera transcendencia, que en aquest sentit anuncia el govern d'en Canalejas, avuy per avuy no'n dirém rés. Deixém que persones y entitats económicques y financieras de justa competencia exposin les seves opinions, las que, no obstant, se presentan en general bastant alarmadores per les conseqüencies fatals que de semblants reformes hisendistas diuen n'esdevindrán pera la riquesa y el crédito del país.

Tocant á la qüestió religiósa ha tingut en Canalejas cosetes molt sabroses que fins farien riurer sino... les prenguessin encare en serio alguns que volen passar per bons catòlics. Perque, mireu que's necessita tranquil·litat pera sortir ab la tremenda acusació de perturbadors de conciencia que dirigeix als catòlics es-

panyols, sols perquè's mostren com a tals en públich y no's donen vergonya de dir que volen permaner fiels y constants defensors de l'Església y del seu Pontífex Soberá, avuy seriament ofesos y amenassats per part del mateix que aixís s'explica!

Empró, el senyor Canalejas s'ha mostrat com sempre en aquest assumpto: per una part valent, arrogant, ab ánimo d'arribar fins al cap d'allá; pero per altre, poruch, mitj vergonyós, dient que no vol rompre les relacions ab Roma, fent protestes del seu fervent catolicisme, donant lliçons d'apologética católica als mateixos bisbes y predicadors, etc. Es dir, l'etern equívoc en sos llavis, pero espurnejant un refinat odi sectari en ses meloses paraules, y fent esforços pera envenenar les inteligencies... Menos mal desde el moment en que'ls católics ja el comprenen y farán que á lo menys parli clar d'una vegada aquest nou Redemptor.

MARIANO DEL CASTELL.

Al Angelet del Campanar

Benvolgut Angelet: Com sia tan alta sa atalaya, bé li plau mirar los aconteixements que s'atañan, pero... devegades, en gracia d'aquelles festes llunyanes, res ens diu de lo que está passant al bell ras, diríam, de sa lluminosa mirada, y que's mou sota ses ales, com los pollets sota les ales de la gallina. Y, no obstant, algunes d'aquestes festes,—com les dugues Misses noves celebrades per el P. Pompili Pagés y Mossén Joseph Escofet y Llurba, poso per exemple,—no deixen de tenir capdal importancia.

¿Que per ventura l'espectacle d'un poble congregat, corona de cors que rodeja al nou sacerdot, essentne d'aytal corona les més vistoses estrelles los pares dels celebrants y els senyors padrins En Joseph Gumá y Na Lluisa Mestres, viuda de Rius, que ho foren del P. Pompili, y En Joan Llurba y Na Carme Raventós de Llurba, que ho foren de Mossén Escofet, per ventura, dich, no convida aquest fervor religió á bressar nostres ánimes en les més dolces y corprenedores esperances?

Y si allavofes nostre esperit pot endinzar-se en onades de llum y de incens y d'harmonies, y en aquesta placidés del esperit se saboreja la dolçor de la paraula divina tan bellament exposada per predicadors com lo P. Sellarés y el doctor Ramón Puig y Miret, ¿veritat que una

Missa nova es una infusió de vida divina pels pobles, un senyalat aconteixement religió, digne de figurar ab lletres d'or en les planes de la historia patria?

Veusaquí, joh Angelet meu! perquè, per lo mateix que só aymador de ses notes patriótiques escrites en lo entusiasta y popular MONTGRÓS, anyorava aquella vegada les noves de aquelles primeres misses, perquè, de veritat vessan elles amors y esperances que confortan en los presents temps de persecucions masóniques y sectaries.

J. F.

Vilanova y Geltrú, Octubre de 1910.

Sessió ordinaria del Ajuntament.

Tingué lloch lo dia 9 del corrent, baix la presidencia del Sr. Alcalde D. Pere Miret y Cerdá, ab l'assistencia dels senyors regidors Butí, Roig y Planas.

Llegida y aprobada l'acta de l'anterior, se doná compte d'un ofici del Sr. Delegat d'Hisenda del 29 de Septiembre passat, interessant l'ingrés en la Tesoreria, per tot lo dia 15, del import del tercer trimestre del cupo corrent de consums. Y á propósit d'aquest assumpto, lo Sr. President enterá al Ajuntament que'l dia avans, 8 del actual, había sigut pagat dit trimestre reclamat.

Atesas algunes consideracions molt oportunes del concejal Sr. Planas, ab motiu del accident desgraciad fa poch dies ocorregut en una bassa d'aigua situada dins del caseriu de Puigmoltó, s'acordá que per l'Alcaldia s'inviti al dueny d'aquella, á terraplenarla, ab lo doble objecte de cumplir repetides disposicions de la Junta de Sanitat y d'apartar lo perill de que's repeteixin fets tant lamentables com el que plora la propia familia del propietari aludit.

Y s'aixecá la sessió.

NOTICIES LOCALS

L'Alcaldia ha publicat, la setmana passada, un edicte autorisant la matansa de tocinos en la present temporada. Els aficionats á menjar *frescúm* estarán d'enhonorabona. En dit edicte's prevé á tots los que vulguin matar algún tocino, tant si es per lo consúm particular com si's destina á la venta pública, que avans del dia del sacrifici, obtinguin de l'Administració de consums la papeleta ó rebut

que acrediti que l'interessat ha pagat l'arbitri de *cinch pessetes* imposit á cada cap de dit bestiar que's mati en lo terme. Los que's descuidin d'aquest essencial requisit, incorrerán en la pena de decomís.

Dissapte de la setmana passada, va pujarse al campanar de la nova iglesia parroquial la campana que entre las que dringaban fins ara á la parroquia antigua era coneguda ab el nom de «mitjana». Fa aquésta un pés de 12 quintás, y porta grabada la següent inscripció:

QUE PALLÉS FOU MON AUTOR
BARCELONA VOS DIRÁ,
ESSENT DE RIBAS RECTOR
MOSSÉN MARIANO CATÁ.

D. ELOY LLOPIS, ALCALDE.
D. CRISTÓFOL MASÓ, OBRER.

Diurne prop passat arribá á nostre poble la acabalada familia Juncadella de Barcelona ab son luxós automóvil, ab el fi de visitar nostre temple parroquial, sortint gratament sorpresa de la magnificencia del mateix.

Com les plujes no han escassejat en la present temporada, resulta aquesta una bona anyada pels bolets. Per aixó, son moltes les families que durant aquests dies surten cap á les montanyes vehínes, logrant fer abundants recullides dels sabrosos rovellons.

A la capella de les MM. Mercedaries, segueix resantse el Sant Rosari tots los dies á dos quarts de set de la tarda, durant aquest mes d'Octubre. Als diumenges comensa á les sis, essent la funció ab exposició del Santíssim Sagrament, practicantse també á igual hora als dissaptes en que tenen seguidament lloch els solemnes exercicis dels *set dissaptes* á María de la Mercé y el cant de la Salve.

Lo Dr. Moya de Barcelona, metje que había sigut d'aquesta població, estigué aquí lo diurne passat, visitant en companyia d'alguns amichs la nova iglesia y l'Hospital, mellores de les quals van fer grans elogis.

SECCIÓ COMERCIAL

S'han fet aquestos dies bastantes compres de vi.

Negres, á 30 ptes. càrrega.

Blanchs y verges, de 30 á 32 ptes.

Imprempta Social : Padua, 31 : Vilanova y Geltrú.

Per los que pateixen de anèmia, per los neurastènics, per los que estan atacats del pit, en una paraula, per tots los que tenen defalliment, poch vigor ó una naturalesa fluixa, etc., lo remey més excelent y apropiat es lo **PHOSPHORRENAL ROBERT.**

Com lo gust es bó, los malalts lo paladejan ab agrado, y com que es molt actiu, los resultats no's fan esperar gens.

El millor elogi que pot ferse d'ell es que'ls metjes lo receptan.

Se troba de venda en la farmacia d'aquesta població.

Centre general de Suscripcions

de tota classe d'obres de

Historia, Ciències, Literatura, Religió, etc.

Se serveixen per quaderns y á plassos.

Enquadernacions de les més senzilles á les més bones.

SALVADOR PUJOL
Barbería.

CARBONERÍA

— DE —

Ramón Raventós

Carbó de tota mena, especialment d'alzina y de koc.

—SERVEY Á DOMICILI—

(Al costat de càl Forner vell.)

CALSAT DE TOTES CLASSES

ELEGANCIA Y SOLIDESA

Preus limitats.

J. ROIG

Bruch, 71, entressol, 2.^a
Barcelona.

Imprempta Social

Padua, 31

Vilanova y Geltrú

Impresions senzilles y de luxo.
Especialitat en tota classe de treballs
pera el comerç y la industria.

PREUS SUMAMENT ECONÓMICHS

GRANJA GIRALT SANT PERE DE RIBAS

Llet pura de vaca y de cabra.
Ous frescos.

—SERVEY Á DOMICILI—

Despatx á Barcelona: Bruch, 114, (xanflá al carrer de Valencia)
Sucursal: Boters, 17.

VINS GENEROSOS Y DE TAULA

DE LES CAVES DEL PROPRIETARI

JOSEPH MILÁ GIRALT

— DE —

SANT PERE DE RIBAS

Despatx: Carrer de Valencia, 356, Barcelona.

—SERVEY esmerat y á domicili.—

XERÉS SECH

(DE LA CASA MIRET DE LES PARELLADES)

Pur, sens adició d'alcohol, á 1'25 ptes. l'ampolla.

DIPÓSIT: Montjuich de Sant Pere, 4, BARCELONA

Horari de trens desde 1.er de Juliol.

—De Sitges á Barcelona:—

A les 5'12 :	Tren de carga de Tarragona, ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a
» 6'53 :	» correu de Valencia, ab 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a
» 8'34 :	» lleuger de Sant Vicens, ab 2. ^a y 3. ^a
» 9'46 :	» missatjer de Tarragona, ab 2. ^a y 3. ^a
» 11'44 :	» mixte de Madrit, ab 2. ^a y 3. ^a
» 15'41 :	» de carga de Mora fins al Prat, ab 2. ^a y 3. ^a
» 16'24 :	» correu de Madrit, ab 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a
» 19'06 :	» lleuger de Sant Vicens, ab 2. ^a y 3. ^a
» 21'23 :	» ómnibus de Tarragona, ab 2. ^a y 3. ^a

—De Barcelona á Sitges:—

A les 5'20 :	Tren mixte de Valencia, ab 2. ^a y 3. ^a
» 9'30 :	» correu de Madrit, ab 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a
» 10'26 :	» de carga de Tarragona, ab 2. ^a y 3. ^a
» 12'50 :	» ómnibus de Reus, ab 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a
» 15'46 :	» mixte de Madrit, ab 2. ^a y 3. ^a
» 18'16 :	» lleuger de Sant Vicens, ab 2. ^a y 3. ^a
» 20'01 :	» correu de Valencia, ab 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a